

สาระสำคัญ
อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

(Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment : CAT)

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่น ที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2527 และมีผลบังคับใช้เมื่อ 26 มิถุนายน 2530 ปัจจุบันมีประเทศลงนามแล้ว จำนวน 80 ประเทศ และมีประเทศที่เป็นภาคีแล้ว 154 ประเทศ (ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2556)

การเข้าเป็นภาคีของไทย

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ โดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2550 และมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไป ภายหลังจากการเข้าเป็นภาคี ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องจัดทำรายงานฉบับแรกภายใน 1 ปี เสนอต่อคณะกรรมการประจำอนุสัญญาฯ ตามมาตรา 19 ที่ระบุในอนุสัญญาฯ

การทำคำแถลงตีความ (Interpretive Declaration) และข้อสงวน (Reservation) 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) **ทำคำแถลงตีความ ข้อบทที่ 1** เรื่องคำนิยามของคำว่า “การทรมาน” เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ใช้ในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติจำกัดความโดยเฉพาะ ประเทศไทยจึงตีความความหมายของคำดังกล่าวตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน
  - 2) **ทำคำแถลงตีความ ข้อบทที่ 4** เรื่องการกำหนดให้การทรมานทั้งปวงเป็นความผิดที่ลงโทษได้ตามกฎหมายอาญา และนำหลักการนี้ไปใช้กับการพยายาม การสมรู้ร่วมคิด และการมีส่วนร่วมในการทรมาน ประเทศไทยตีความในกรณีดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน
  - 3) **ทำคำแถลงตีความ ข้อบทที่ 5** เรื่องให้รัฐภาคีดำเนินการต่างๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อให้ตนมีเขตอำนาจเหนือความผิดที่อ้างถึงตามข้อบทที่ 4 ของอนุสัญญาฯ โดยประเทศไทยตีความว่าเขตอำนาจเหนือความผิดดังกล่าวเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน
- ตั้งข้อสงวนในข้อที่ 30** โดยประเทศไทยไม่รับอำนาจของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice : ICJ) เป็นการล่วงหน้า เว้นเสียแต่จะพิจารณาเห็นสมควรเป็นกรณีไป

สาระสำคัญ

อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่น ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี มีบทบัญญัติ 37 ข้อ

- 1) วัตถุประสงค์เพื่อระงับและยับยั้งการกระทำการทรมานและทารุณกรรมในทุกรูปแบบและทุกสถานการณ์ โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทรมานขึ้น เพื่อดูแลไม่ให้เกิดการกระทำการทรมานในรัฐภาคี และให้รัฐภาคีออกมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการต่างๆที่จำเป็นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำการทรมานในประเทศตน
- 2) กำหนดให้การทรมานเป็นสิ่งต้องห้าม แม้ว่าการประกาศภาวะฉุกเฉินภาวะสงคราม หรือปัจจัยคุกคามภายนอกรวมทั้งคำสั่งการของเจ้าหน้าที่ระดับสูงก็ไม่เป็นข้อยกเว้นให้มีการทรมานได้
- 3) ห้ามการส่งผู้ลี้ภัย และบุคคลอื่นๆกลับประเทศในฐานะผู้ร้ายข้ามแดน หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าเขาผู้นั้นจะต้องถูกส่งกลับไปทรมาน และให้รัฐผู้ส่งนำข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐผู้ร้องขอ มาประกอบการตัดสินใจในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วย
- 4) กำหนดให้รัฐภาคีบัญญัติให้การกระทำการทรมานเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และมีการลงโทษที่เหมาะสม รวมทั้งให้รัฐภาคีมีเขตอำนาจศาลในการดำเนินคดีฐานการทรมาน ทั้งในเรื่องการสอบสวนและฟ้องร้องดำเนินคดี รวมทั้งให้มีการส่งเป็นผู้ร้ายข้ามแดนในกรณีได้รับการร้องขอ และให้มีความร่วมมือในการสืบคดี ทั้งในกระบวนการทางอาญาและทางแพ่ง
- 5) กำหนดให้รัฐภาคีมีพันธกรณีในการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เพื่อป้องกันการกระทำทรมาน และติดตามตรวจสอบการจับกุม คุมขังต่างๆซึ่งเกิดขึ้นในเขตอำนาจ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำทรมานเกิดขึ้น
- 6) กำหนดให้มีการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นผู้ถูกทรมานให้มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดี โดยรัฐจะต้องเร่งให้มีการสอบสวนและดำเนินคดีดังกล่าว และหากพิสูจน์ว่าเป็นความจริง ผู้เสียหายย่อมได้รับค่าชดเชยอย่างเต็มที่
- 7) ห้ามรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำทรมานและห้ามการกระทำซึ่งแม้จะไม่ได้ถือว่าเป็นการทรมาน แต่ถือเป็นการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี
- 8) บัญญัติในภาค 2 ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน เป็นองค์กรกำกับดูแล ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระจำนวน 10 คน

คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี¹

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้

โดยพิจารณาว่า ตามหลักการที่ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ การยอมรับสิทธิที่เท่าเทียมกัน และโอนมิได้ของสมาชิกทั้งปวงแห่งครอบครัวมนุษย เป็นรากฐานแห่งเสรีภาพความยุติธรรม และสันติภาพในโลก

โดยยอมรับว่าสิทธิเหล่านั้นมาจากศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์

โดยพิจารณาถึงพันธกรณี ของรัฐต่าง ๆ ภายใต้กฎบัตรฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อ 5 เพื่อส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามทั่วสากลต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งปวง

โดยคำนึงถึงข้อ 5 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และข้อ 7 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งทั้งสองฉบับต่างบัญญัติว่า ต้องมิให้บุคคลใดตกอยู่ภายใต้การทรมานหรือการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

โดยคำนึงเช่นกันถึงปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทั้งปวงจากการตกอยู่ภายใต้การทรมาน การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ซึ่งสมัชชาสหประชาชาติได้ตกลงรับเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1975

โดยปรารถนาที่จะทำให้การต่อสู้เพื่อต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นทั่วโลก

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

ข้อ 1

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “การทรมาน” หมายถึง การกระทำใดก็ตามโดยเจตนา ที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ไม่ว่าจะทางกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือจากบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้น สำหรับการกระทำ ซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามกระทำหรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ หรือเป็นการข่มขู่ให้กลัวหรือเป็นการบังคับขู่เข็ญบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามหรือเพราะเหตุผลใดใด บนพื้นฐานของการเลือกประติบัติ ไม่ว่าจะ เป็นในรูปใด เมื่อความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานนั้นกระทำโดย หรือด้วยการขู่ข่มขู่ หรือโดยความยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าพนักงานของรัฐ หรือของบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการ

¹ กองแปล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ 28 กันยายน 2544

ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจาก หรืออันเป็นผลปกติจาก หรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษทั้งปวงที่ชอบด้วยกฎหมาย

2. ข้อนี้ไม่มีผลกระทบต่อตราสารระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายในใดที่มี หรืออาจจะมีบทบัญญัติที่ใช้บังคับได้ในขอบเขตที่กว้างกว่า

ข้อ 2

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินการต่าง ๆ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร ทางตุลาการหรือมาตรการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิผลเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำการทรมานในอาณาเขตใดซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจรัฐของตน

2. ไม่มีพฤติการณ์พิเศษใด ไม่ว่าจะเป็ภาวะสงคราม หรือสภาพคุกคามที่จะเกิดสงคราม การขาดเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ หรือสภาวะฉุกเฉินสาธารณะอื่นใดที่ยกขึ้นมาเป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับการทรมานได้

3. คำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากทางการ ไม่สามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับการทรมานได้

ข้อ 3

1. รัฐภาคีต้องไม่ขับไล่ ส่งกลับ (ผลักดันกลับออกไป) หรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอีกรัฐหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะตกอยู่ภายใต้อันตรายที่จะถูกทรมาน

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะวินิจฉัยว่ามีเหตุอันควรเชื่อเช่นว่าหรือไม่ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจต้องคำนึงถึงข้อพิจารณาทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการที่มีรูปแบบที่ต่อเนื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐนั้นอย่างร้ายแรง โดยซึ่งหน้า หรืออย่างกว้างขวางด้วย หากมี

ข้อ 4

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่าการกระทำทรมานทั้งปวงเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาของตน ให้ใช้หลักการเดียวกันนี้บังคับสำหรับการพยายามกระทำการทรมาน และสำหรับการกระทำโดยบุคคลใดที่เป็นการสมรู้ร่วมคิด หรือการมีส่วนร่วมในการทรมานด้วย

2. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐทำให้ความผิดเหล่านี้เป็นความผิดที่มีโทษ ซึ่งมีระวางโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำเหล่านั้น

ข้อ 5

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินการต่าง ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อให้ตนมีเขตอำนาจเหนือความผิดที่อ้างถึงในข้อ 4 ในกรณีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(ก) เมื่อความผิดเหล่านั้นเกิดขึ้นในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน หรือบนเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐนั้น

(ข) เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนชาติของรัฐนั้น

(ค) เมื่อผู้เสียหายเป็นคนชาติของรัฐนั้น หากรัฐนั้นเห็นเป็นการสมควร

2. ในทำนองเดียวกัน ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินการเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ตนมีเขตอำนาจเหนือความผิดทั้งปวงเช่นว่า ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจรัฐของตน และรัฐนั้นไม่ยอมส่งบุคคลนั้นเป็นผู้ร้ายข้ามแดนตามข้อ 8 ให้แก่รัฐที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้

3. อนุสัญญานี้มีได้ยกเว้นเขตอำนาจทางอาญาใดที่ใช้ตามกฎหมายภายใน

ข้อ 6

1. เมื่อเป็นที่พอใจ หลังจากการตรวจสอบข้อสนเทศที่ตนมีอยู่แล้วว่า พฤติการณ์แวดล้อมบังคับให้ต้องดำเนินการเช่นนั้น รัฐภาคีใดที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดใดที่อ้างถึงในข้อ 4 อยู่ในอาณาเขตของตน ต้องนำตัวบุคคลนั้นไปคุมขังไว้ หรือดำเนินมาตรการทางกฎหมายอื่นที่จะประกันการคงอยู่ของบุคคลนั้น การควบคุมตัวและมาตรการทางกฎหมายอื่นต้องเป็นไปตามที่ บัญญัติไว้ในกฎหมายของรัฐนั้น แต่สามารถควบคุมตัวและดำเนินมาตรการนั้นต่อไปได้เพียงพอเท่าที่จำเป็นที่จะทำให้การดำเนินกระบวนการทางอาญาหรือกระบวนการพิจารณาสำหรับการส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนสามารถกระทำได้ เท่านั้น

2. รัฐเช่นว่าต้องดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นในด้านข้อเท็จจริงโดยทันที

3. บุคคลใดที่ถูกคุมขังตามวรรค 1 ของข้อนี้ ต้องได้รับความช่วยเหลือในการติดต่อโดยทันทีกับผู้แทนที่เหมาะสม ซึ่งอยู่ใกล้ที่สุดของรัฐที่ตนเป็นคนชาติ หรือกับผู้แทนของรัฐที่ตนพำนักอยู่เป็นปกติ หากบุคคลผู้นั้นเป็นบุคคลไร้สัญชาติ

4. เมื่อรัฐใดรัฐหนึ่งได้นำตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งไปคุมขังไว้ตามข้อนี้ ให้รัฐนั้นแจ้งให้บรรดารัฐที่อ้างถึงในข้อ 5 วรรค 1 ทราบโดยทันที ถึงข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลเช่นว่าตกอยู่ภายใต้การคุมขังและเกี่ยวกับพฤติการณ์แวดล้อมทั้งปวงที่ทำให้ต้องกักตัวบุคคลนั้นไว้ ให้รัฐซึ่งทำการไต่สวนเบื้องต้นที่ระบุไว้ในวรรค 2 ของข้อนี้ รายงานผลการไต่สวนของตนให้รัฐดังกล่าวทราบโดยพลันและให้ระบุด้วยว่าตนตั้งใจที่จะใช้เขตอำนาจนั้นหรือไม่

ข้อ 7

1. ในกรณีต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในข้อ 5 ให้รัฐภาคีซึ่งพบตัวบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดใดที่อ้างถึงในข้อ 4 อยู่ในอาณาเขตซึ่งอยู่ภายในเขตอำนาจรัฐของตน มอบเรื่องให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของตน เพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องร้องดำเนินคดี หากรัฐนั้นไม่ยอมส่งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ร้ายข้ามแดน

2. ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจนั้นทำคำวินิจฉัยของตนในลักษณะเดียวกันกับในกรณีของความผิดธรรมดาที่มีลักษณะร้ายแรงตามกฎหมายของรัฐนั้น ในกรณีต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อ 5 วรรค 2 มาตรฐานทั้งปวงของพยานหลักฐานที่จำเป็นต่อการฟ้องร้องดำเนินคดีและการพิพากษาว่ามีความผิด ต้องไม่เข้มงวดน้อยกว่ามาตรฐานทั้งปวงที่ใช้บังคับสำหรับกรณีต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อ 5 วรรค 1

3. ให้บุคคลใดที่ถูกดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่อ้างถึงในข้อ 4 ได้รับการประกันว่าจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมในทุกขั้นตอนของการดำเนินคดี

ข้อ 8

1. ความผิดที่อ้างถึงในข้อ 4 ให้ถือว่ารวมอยู่ในความผิดทั้งปวงที่ส่งตัวบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนใดที่มีอยู่ระหว่างรัฐภาคี รัฐภาคีรับที่จะเอาความผิดเช่นว่าเข้าไปอยู่ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่จะทำขึ้นมาระหว่างกันในอนาคต ในฐานะความผิดต่างๆ ที่ส่งตัวบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนได้

2. หากรัฐภาคีรัฐใดรัฐหนึ่งซึ่งกำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความคงอยู่ของสนธิสัญญา ได้รับการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่ง รัฐภาคีซึ่งมิได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วยกับรัฐภาคีนั้น มีสิทธิที่จะถือเอาอนุสัญญานี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับความผิดเช่นว่าได้ การส่งผู้ร้ายข้ามแดนต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขอื่นๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ

3. รัฐภาคีทั้งปวงซึ่งมิได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นกับเงื่อนไขของความคงอยู่ของสนธิสัญญา ต้องยอมรับว่าความผิดเช่นว่าเป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันได้ ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างรัฐภาคีทั้งปวง ให้ถือเสมือนว่าความผิดเช่นว่ามีได้เพียงแต่กระทำ ณ ที่ซึ่งความผิดนั้นเกิดขึ้นเท่านั้น แต่ได้กระทำในอาณาเขตของรัฐซึ่งมีพันธกรณีที่จะต้องทำให้ตนมีเขตอำนาจเหนือการกระทำความผิดนั้นตามข้อ 5 วรรค 1 ด้วย

ข้อ 9

1. รัฐภาคีทั้งปวงต้องเสนอมาตรการให้ความช่วยเหลือกันและกันให้มากที่สุดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับความผิดใดที่อ้างถึงในข้อ 4 รวมทั้งการจัดส่งพยานหลักฐานทั้งปวงที่ตนมีอยู่เท่าที่จำเป็นสำหรับการดำเนินคดีนั้นให้ด้วย

2. รัฐภาคีทั้งปวงต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของตนตามวรรค 1 ของข้อนี้ โดยสอดคล้องกับสนธิสัญญาว่าด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลที่อาจมีอยู่ระหว่างกัน

ข้อ 10

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันว่า การศึกษาและข้อสนเทศเกี่ยวกับการห้ามการทรมานเข้าไปบรรจุอย่างสมบูรณ์ในหลักสูตรการฝึกอบรมบุคลากรที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ทั้งที่เป็นพลเรือนหรือทหาร พนักงานทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลอื่นๆที่อาจเกี่ยวข้องกับการควบคุมตัว การสอบสวน หรือการประติบัติต่อปัจเจกบุคคลที่ตกอยู่ภายใต้ภาวะของการถูกจับ การกักขัง หรือการจำคุก ไม่ว่าจะในรูปแบบใด

2. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐนำข้อห้ามนี้เข้าไปบรรจุอยู่ในกฎหมายหรือคำสั่งที่ออกมาเกี่ยวกับหน้าที่และภารกิจของบุคคลเช่นว่า

ข้อ 11

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐพิจารณาทบทวนอย่างเป็นระบบสำหรับกฎหมาย คำสั่ง วิธีการและแนวทางการปฏิบัติในการไต่สวน ตลอดจนการจัดระเบียบทั้งปวงสำหรับการควบคุมและการประติบัติต่อบุคคลที่ตกอยู่ใต้ภาวะของการจับ การกักขัง และการจำคุกไม่ว่าในรูปแบบใด ในอาณาเขตที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน เพื่อที่จะป้องกันมิให้เกิดมีกรณีการทรมานใดขึ้น

ข้อ 12

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของตนดำเนินการสืบสวนโดยพลันและปราศจากความลำเอียง เมื่อใดก็ตามที่มีมูลเหตุอันสมเหตุสมผลที่จะเชื่อได้ว่า ได้มีการกระทำการทรมานเกิดขึ้นในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน

ข้อ 13

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า ปัจเจกบุคคลที่อ้างว่าตนถูกทรมานในอาณาเขตใดก็ตามที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐนั้น มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของรัฐนั้น และที่จะทำให้กรณีของตนได้รับการพิจารณาตรวจสอบโดยพลัน และโดยปราศจากความลำเอียงโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของรัฐนั้น ให้ดำเนิน

ขั้นตอนทั้งปวงเพื่อประกันว่า ผู้ร้องทุกข์และพยานได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการประทุษร้ายหรือการข่มขู่ให้หวาดกลัวทั้งปวงอันเป็นผลจากการร้องทุกข์หรือการให้พยานหลักฐานของบุคคลนั้น

ข้อ 14

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันในระบบกฎหมายของตนว่าผู้ถูกทำร้าย จากการกระทำการทรมานได้รับการชดเชยทดแทนและมีสิทธิซึ่งสามารถบังคับคดีได้ ที่จะได้รับสินไหมทดแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ รวมทั้งวิถีทางที่จะได้รับการบำบัดฟื้นฟูอย่างเต็มรูปแบบที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในกรณีที่ผู้ถูกทำร้ายเสียชีวิต อันเป็นผลจากการกระทำการทรมาน ให้ผู้อยู่ในอุปการะของบุคคลนั้นมีสิทธิที่จะได้รับสินไหมทดแทน

2. ไม่มีควมใดในข้อนี้ที่มีผลกระทบต่อสิทธิใดของผู้เสียหายหรือบุคคลอื่นในอันที่จะได้รับสินไหมทดแทน ซึ่งอาจมีอยู่ตามกฎหมายภายใน

ข้อ 15

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า จะยกค่าให้การใดที่พิสูจน์ได้ว่า ได้ให้โดยเป็นผลจากการทรมาน ขึ้นอ้างเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีใดมิได้ เว้นแต่จะใช้เป็นหลักฐานผูกมัดบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการทรมาน ในฐานะเป็นหลักฐานว่าค่าให้การได้มาโดยวิธีนั้น

ข้อ 16

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐรับประกันที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ การประตบัติ หรือ การลงโทษที่ย่ำยศักดิ์ศรีที่ไม่ถึงกับเป็นการทรมานตามที่นิยามไว้ในข้อ 1 เกิดขึ้นในอาณาเขตภายใต้เขตอำนาจรัฐของตน เมื่อการกระทำเช่นว่าได้กระทำโดย หรือด้วยการยุยง หรือความยินยอม หรือความรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันธกรณีทั้งปวงในข้อ 10 ข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13ให้นำมาใช้บังคับ โดยการใช้แทนที่การกล่าวถึงการทรมาน หรือการกล่าวถึงการประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยศักดิ์ศรี

2. บทบัญญัติต่างๆ ของอนุสัญญานี้ไม่มีผลกระทบต่อบทบัญญัติทั้งปวงของตราสารระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายใน ที่ห้ามมิให้มีการประตบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยศักดิ์ศรี หรือที่เกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการขับไล่ออกนอกประเทศ

ภาค 2

ข้อ 17

1. ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (ซึ่งต่อไปในที่นี้ จะเรียกว่า คณะกรรมการฯ) ซึ่งต้องปฏิบัติภารกิจตามที่บัญญัติไว้ต่อจากนี้ ให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ที่มีคุณลักษณะทางศีลธรรมสูง และมีความสามารถอันเป็นที่ยอมรับทางด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเฉพาะตัว ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ต้องได้รับการเลือกตั้งโดยรัฐภาคีทั้งปวง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการกระจายตามหลักภูมิศาสตร์อย่างเป็นธรรมและความเป็นประโยชน์ของการเข้าร่วมของบุคคลบางคนที่มีประสบการณ์ทางกฎหมาย

2. ให้สมาชิกของคณะกรรมการฯ ได้รับการเลือกตั้งโดยการลงคะแนนลับจากรายชื่อของบุคคลที่เสนอชื่อขึ้นมาโดยรัฐภาคี รัฐภาคีแต่ละรัฐสามารถเสนอชื่อบุคคลหนึ่งคนที่เลือกจากคนชาติของตน รัฐภาคีทั้งปวง

ต้องคำนึงถึงความเป็นประโยชน์ของการเสนอชื่อบุคคลที่เป็นสมาชิกทั้งปวงของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และที่เต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ ในคณะกรรมการต่อต้านการทรมานด้วย

3. การเลือกตั้งสมาชิกของคณะกรรมการฯ ต้องกระทำทุกสองปีในการประชุมรัฐภาคีซึ่งเลขาธิการสหประชาชาติจัดประชุม ในการประชุมเหล่านั้น ซึ่งจะต้องมีรัฐภาคีจำนวนสองในสามจึงจะครบองค์ประชุม บุคคลทั้งปวงที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามาอยู่ในคณะกรรมการฯ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุด และเป็นเสียงข้างมากที่เกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้แทนของรัฐทั้งปวงที่เข้าประชุมและออกเสียง

4. ให้จัดการเลือกตั้งครั้งแรกภายในระยะเวลาไม่เกินหกเดือนหลังจากวันที่อนุสัญญาเริ่มมีผลบังคับใช้ ภายในเวลาอย่างน้อยสี่เดือนก่อนวันเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้เลขาธิการสหประชาชาติมีหนังสือถึงรัฐภาคีทั้งปวง เชิญชวนให้แจ้งการเสนอชื่อของตนภายในสามเดือน เลขาธิการสหประชาชาติต้องจัดทำบัญชีรายชื่อตามลำดับตัวอักษรของบุคคลทั้งหมดที่ได้รับการเสนอชื่อเช่นว่า โดยระบุชื่อรัฐภาคีที่เสนอชื่อบุคคลเหล่านั้นด้วย แล้ว นำเสนอต่อรัฐภาคีทั้งปวง

5. สมาชิกทั้งปวงของคณะกรรมการฯ ต้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งวาระละสี่ปี สมาชิกของคณะกรรมการฯ เหล่านี้มีสิทธิที่จะได้รับเลือกตั้งซ้ำอีกได้ หากได้รับการเสนอชื่อขึ้นใหม่ อย่างไรก็ตาม วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกจำนวนห้าคนที่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งแรกต้องสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นกำหนดเวลาสองปี โดยทันทีหลังจากการเลือกตั้งครั้งที่หนึ่ง ชื่อของสมาชิกจำนวนห้าคนเหล่านี้ต้องถูกเลือกขึ้นมาโดยการจับฉลากของประธานที่ประชุมตามที่อ้างถึงในวรรค 3 ของข้อนี้

6. หากสมาชิกคนใดคนหนึ่งของคณะกรรมการฯ เสียชีวิต หรือลาออก หรือไม่ว่าด้วยสาเหตุอื่นใดก็ตาม ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนในคณะกรรมการฯ ได้อีกต่อไป รัฐภาคีที่เสนอชื่อสมาชิกผู้นั้นต้องแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งจากคนชาติของรัฐนั้นเข้ามาปฏิบัติหน้าที่สำหรับวาระการดำรงตำแหน่งที่เหลือของสมาชิกผู้นั้น ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขของการได้รับความเห็นชอบจากรัฐภาคีส่วนใหญ่ ความเห็นชอบนั้นให้ถือว่าได้รับแล้ว เว้นแต่รัฐภาคีจำนวนหนึ่งหรือมากกว่าตอปปฎิเสธภายในหกสัปดาห์หลังจากที่ได้รับการแจ้ง โดยเลขาธิการสหประชาชาติให้ทราบถึงการแต่งตั้งที่ถูกเสนอ

7. ให้รัฐภาคีทั้งปวงรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของบรรดาสมาชิกของคณะกรรมการฯ ระหว่างที่สมาชิกเหล่านั้นปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ (การแก้ไขเปลี่ยนแปลง (ดูข้อมติของสมัชชาฯ ที่ 47/111 วันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1992))

ข้อ 18

1. ให้คณะกรรมการฯ เลือกตั้งเจ้าหน้าที่ของตนวาระละสองปี เจ้าหน้าที่เหล่านั้นสามารถได้รับการเลือกตั้งซ้ำอีกได้

2. ให้คณะกรรมการฯ ออกระเบียบการดำเนินการของตนเอง ซึ่งนอกเหนือจากประเด็นอื่นแล้ว ให้บัญญัติว่า

(ก) ต้องมีสมาชิกหกคนจึงจะครบองค์คณะ

(ข) คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ให้กระทำโดยเสียงข้างมากของสมาชิกที่เข้าประชุม

3. ให้เลขาธิการสหประชาชาติจัดหาพนักงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพของคณะกรรมการฯ ตามอนุสัญญานี้

4. ให้เลขาธิการสหประชาชาติจัดประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการฯ หลังจากการประชุมครั้งแรกแล้ว ให้คณะกรรมการฯ ประชุมกันตามกำหนดเวลาต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในระเบียบการดำเนินการของตน

5. ให้รัฐภาคีทั้งปวงรับผิดชอบสำหรับค่าใช้จ่ายทั้งปวงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการจัดประชุมต่างๆ ของรัฐภาคี และของคณะกรรมการ รวมทั้งการชำระเงินคืนให้แก่สหประชาชาติ สำหรับ ค่าใช้จ่ายใดๆ เช่นค่าพนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่สหประชาชาติได้จ่ายไปตามวรรค 3 ของข้อนี้ (การแก้ไขเปลี่ยนแปลง (ดูข้อมติ สมัชชาฯ ที่ 47/111 วันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1992))

ข้อ 19

1. ให้รัฐภาคีทั้งปวงเสนอรายงานต่อคณะกรรมการฯ โดยผ่านเลขาธิการประชาชาติเกี่ยวกับมาตรการทั้งปวงที่ตนได้ดำเนินการไป เพื่อให้ข้อผูกพันต่างๆ ของตนตามอนุสัญญานี้เป็นผลขึ้นมา ภายในเวลาหนึ่งปี หลังจากการมีผลบังคับใช้ของอนุสัญญานี้สำหรับรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้น ให้รัฐภาคีทั้งปวงเสนอรายงานเพิ่มเติมทุกๆ สี่ปีเกี่ยวกับมาตรการใหม่ใดก็ได้ดำเนินการไป และรายงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการฯ อาจร้องขอ

2. ให้เลขาธิการของสหประชาชาติส่งรายงานเหล่านั้นให้รัฐภาคีทุกรัฐ

3. รายงานแต่ละฉบับต้องได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการฯ ซึ่งสามารถที่จะเสนอความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับรายงานนั้นได้ตามที่อาจเห็นสมควร และให้ส่งความเห็นเหล่านั้นไปยังรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง รัฐภาคีนั้นสามารถตอบกลับไปยังคณะกรรมการฯ พร้อมด้วยข้อสังเกตใดก็ตามแต่จะเลือก

4. คณะกรรมการฯ สามารถใช้ดุลพินิจที่จะวินิจฉัยรวมความคิดเห็นใดที่ตนได้ให้ไว้ตามวรรค 3 ของข้อนี้ พร้อมด้วยข้อสังเกตเกี่ยวกับความคิดเห็นนั้นที่ได้รับจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องไว้ในรายงานประจำปีที่จัดขึ้นตามข้อ 24 หากได้รับการร้องขอโดยรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องคณะกรรมการฯ สามารถรวมสำเนาของรายงานที่เสนอตามวรรค 1 ของข้อนี้เข้าไว้ด้วยก็ได้

ข้อ 20

1. หากคณะกรรมการฯ ได้รับข้อสนเทศที่เชื่อถือได้ ที่ตนเห็นว่าสิ่งบ่งชี้อันควรเชื่อได้ว่ากำลังมีการทรمانอย่างเป็นระบบในอาณาเขตของรัฐภาคีรัฐใดรัฐหนึ่ง ให้คณะกรรมการฯ เชิญชวนให้รัฐภาคีนั้นให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อสนเทศนั้น และเพื่อการนี้ ให้ขอให้รัฐนั้นเสนอข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องด้วย

2. โดยคำนึงถึงข้อสังเกตใดที่อาจเสนอโดยรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อสนเทศอื่นที่เกี่ยวข้องที่รัฐภาคีนั้นมีอยู่ หากวินิจฉัยว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งจำเป็นต้องทำ คณะกรรมการฯ สามารถมอบหมายให้สมาชิกของตนคนหนึ่งหรือมากกว่าไต่สวนในทางลับ แล้วรายงานผลให้คณะกรรมการฯ ทราบโดยด่วน

3. หากมีการไต่สวนตามวรรค 2 ของข้อนี้ ให้คณะกรรมการฯ ขอความร่วมมือจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยความตกลงกับรัฐภาคีนั้นการไต่สวนเช่นว่า อาจรวมถึงการเข้าไปในอาณาเขตของรัฐนั้นด้วย

4. หลังจากที่ได้ตรวจสอบผลการไต่สวนของสมาชิกหรือสมาชิกอื่น ๆ ที่เสนอตามวรรค 2 ของข้อนี้แล้ว ให้คณะกรรมการฯ ส่งผลของการไต่สวนเหล่านี้ไปยังรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เห็นเหมาะสม เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์นั้น

5. การดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งปวงของคณะกรรมการฯ ตามที่อ้างถึงในวรรค 1 ถึง วรรค 4 ของข้อนี้ ให้กระทำในทางลับ และในทุกขั้นตอนของการดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นให้ขอความร่วมมือจากรัฐภาคี หลังจากที่มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาเช่นว่าสิ้นสุดลงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนที่กระทำตามวรรค 2 แล้ว คณะกรรมการฯ สามารถวินิจฉัยหลังจากการหารือกับรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง ให้รวมเนื้อหาโดยสรุปของผลการดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นไว้ในรายงานประจำปีที่ทำตามข้อ 24 ได้

ข้อ 21

1. รัฐภาคีของอนุสัญญาฯ รัฐใดรัฐหนึ่งสามารถที่จะประกาศตามข้อนี้เมื่อไรก็ได้ว่าตนยอมรับอำนาจของคณะกรรมการฯ ที่จะรับและพิจารณาคำร้องเรียนว่ารัฐภาคีใดรัฐหนึ่งอ้างว่ารัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ของรัฐนั้นตามอนุสัญญาฯ คำร้องเรียนเช่นว่าสามารถรับไว้และได้รับการพิจารณาตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในข้อนี้ได้ เมื่อถูกเสนอขึ้นมาโดยรัฐภาคีที่ได้ประกาศรับอำนาจของคณะกรรมการฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับตนเองด้วยเท่านั้น คณะกรรมการฯ จะดำเนินการกับคำร้องเรียนตามข้อนี้มีได้ หากคำร้องเรียนนั้นเกี่ยวกับรัฐภาคีที่มีได้ประกาศเช่นว่าให้ดำเนินการกับคำร้องเรียนที่ได้รับไว้ตามกระบวนการต่อไปนี้

- (ก) หากรัฐภาคีรัฐใดรัฐหนึ่งเห็นว่ารัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ รัฐภาคีนั้นสามารถจะยกเรื่องนี้ขึ้นมาสู่ความรับทราบของอีกรัฐภาคีนั้นได้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ภายในสามเดือนหลังจากที่ได้รับคำร้องเรียนนั้น รัฐที่ได้รับคำร้องเรียนต้องส่งคำอธิบายหรือคำแถลงอื่นเพื่อชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรไปให้รัฐที่ออกร้องเรียนนั้นทราบ ซึ่งควรจะรวมถึงเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการภายในและการเยียวยาที่ได้กระทำไปแล้ว หรือที่กำลังดำเนินการอยู่ หรือที่มีช่องทางที่จะกระทำได้ในเรื่องนี้ให้ครอบคลุมและเกี่ยวข้องมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (ข) หากเรื่องนี้ไม่ได้รับการปรับให้เป็นที่น่าพอใจของรัฐภาคีทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องภายในหกเดือนหลังจากรัฐผู้รับได้รับคำร้องเรียนฉบับแรก รัฐใดรัฐหนึ่งจะมีสิทธิที่จะส่งเรื่องนั้นไปให้คณะกรรมการฯ โดยการแจ้งถึงคณะกรรมการฯ และรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง
- (ค) คณะกรรมการฯ จะดำเนินการที่ส่งมาให้ตนตามข้อนี้ได้หลังจากที่ทราบเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าการเยียวยาภายในได้ถูกนำมาใช้และดำเนินการไปจนสิ้นสุดกระบวนการในเรื่องนี้ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้ว สิ่งนี้ไม่ถือเป็นกฎเกณฑ์หากการใช้การเยียวยานั้นยืดเยื้อออกไปโดยไม่มีเหตุผล หรือไม่น่าจะทำให้เกิดการบรรเทาทุกข์อย่างมีประสิทธิภาพต่อผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการละเมิดอนุสัญญาฯ
- (ง) ให้คณะกรรมการฯ จัดประชุมลับเมื่อพิจารณาคำร้องเรียนทั้งปวงตามข้อนี้
- (จ) ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของอนุวรรค (ค) ให้คณะกรรมการฯ พร้อมทั้งจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้มีการเจรจาสำหรับรัฐภาคีทั้งปวงที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการแก้ปัญหาฉันทมิตรในเรื่องนั้นได้ บนพื้นฐานของการเคารพพันธกรณีทั้งปวงที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฯ เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ เมื่อเป็นการสมควร คณะกรรมการฯ สามารถตั้งคณะกรรมการพิจารณาการประนีประนอมเฉพาะกิจขึ้นมาได้
- (ฉ) ในเรื่องใดที่ส่งมายังคณะกรรมการฯ ตามข้อนี้ คณะกรรมการฯ สามารถขอให้รัฐภาคีทั้งปวงที่เกี่ยวข้องตามที่อ้างถึงในอนุวรรค (ข) จัดส่งข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องให้ได้
- (ช) รัฐภาคีทั้งปวงที่เกี่ยวข้องที่อ้างถึงในอนุวรรค (ข) มีสิทธิที่จะให้มีผู้แทนของตนร่วมอยู่ด้วยเมื่อเรื่องนั้นกำลังได้รับการพิจารณาโดยกรรมการฯ และที่จะแถลงด้วยวาจาและ/หรือเป็นลายลักษณ์อักษร
- (ซ) ภายในสิบสองเดือนหลังจากวันที่ได้รับการแจ้งตามอนุวรรค (ข) ให้คณะกรรมการฯ เสนอรายงาน
  - (1) หากบรรลุการแก้ปัญหาตามความในอนุวรรค (จ) ได้ ให้คณะกรรมการฯ จำกัดรายงานของตนเพียงคำแถลงสรุปข้อเท็จจริงและวิธีการแก้ปัญหาที่บรรลุเท่านั้น

(2) หากไม่สามารถบรรลุการแก้ปัญหาตามความในอนุวรรค (จ) ได้ ให้คณะกรรมการฯ จำกัดรายงานของตนเพียงคำแถลงสรุปข้อเท็จจริง โดยต้องแนบคำแถลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรและบันทึกคำแถลงด้วยวาจาของรัฐภาคีที่ห่วงใยที่เกี่ยวข้องไว้ในรายงานด้วย

ในทุกๆ เรื่อง ให้ส่งรายงานไปให้รัฐภาคีที่ห่วงใยที่เกี่ยวข้อง

2. บทบัญญัติของข้อนี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อรัฐภาคีของอนุสัญญาจำนวนห้ารัฐได้ทำการประกาศตามวรรค 1 ของข้อนี้แล้ว ให้รัฐภาคีมอบคำประกาศเช่นว่าให้เลขาธิการสหประชาชาติเก็บรักษาไว้ โดยเลขาธิการสหประชาชาติต้องส่งสำเนาคำประกาศเหล่านั้นไปให้รัฐภาคีอื่นๆ คำประกาศนี้สามารถถูกเพิกถอนเมื่อไรก็ได้ โดยการแจ้งให้เลขาธิการฯ ทราบ การเพิกถอนเช่นว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาในเรื่องใดซึ่งเป็นเรื่องที่มีคำร้องเรียนซึ่งได้ส่งไปแล้วตามข้อนี้ คำร้องเรียนเพิ่มเติมใดที่ทำโดยรัฐภาคีใดรัฐหนึ่ง จะรับไว้ไม่ได้หลังจากที่เลขาธิการฯ ได้รับการแจ้งการเพิกถอนคำประกาศนั้นแล้ว เว้นแต่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ทำการประกาศใหม่

ข้อ 22

1. รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้รัฐใดรัฐหนึ่งสามารถที่จะประกาศตามข้อนี้เมื่อไรก็ได้ ว่าตนยอมรับอำนาจของคณะกรรมการฯ ในอันที่จะรับไว้และพิจารณาคำร้องเรียนทั้งปวงที่มาจากหรือกระทำในนามของปัจเจกบุคคลที่อยู่ภายใต้อำนาจของตน ซึ่งอ้างว่าได้ตกเป็นผู้เสียหายจากการละเมิดบทบัญญัติต่างๆ ของอนุสัญญานี้โดยรัฐใดรัฐหนึ่ง คณะกรรมการฯ จะรับคำร้องเรียนที่เกี่ยวกับรัฐภาคีที่เกี่ยวกับรัฐภาคีที่มีได้ทำการประกาศเช่นว่ามิได้

2. ให้คณะกรรมการฯ ถือว่าคำร้องเรียนใดที่ไม่ปากกานามผู้ส่ง หรือที่ตนเห็นว่าเป็นการใช้สิทธิที่จะยื่นคำร้องเรียนเช่นว่าโดยมิชอบ หรือขัดต่อบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ เป็นสิ่งที่จะรับไว้พิจารณาไม่ได้

3. ภายใต้บังคับของบทบัญญัติทั้งปวงของวรรค 2 ให้คณะกรรมการฯ นำคำร้องเรียนที่มีถึงตนเข้ามาสู่ความรับทราบของรัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้ที่ได้ทำการประกาศตามวรรค 1 และซึ่งต้องหาว่าได้ละเมิดบทบัญญัติใดของอนุสัญญานี้ รัฐผู้รับต้องยื่นคำอธิบายทั้งปวงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือคำแถลงต่างๆ ที่จะให้ความกระจ่างเกี่ยวกับเรื่องนี้และการเยียวยาที่รัฐนั้นได้กระทำไปแล้วหากมีต่อคณะกรรมการฯ ภายในหกเดือน

4. ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาคำร้องเรียนทั้งปวงที่ได้รับตามข้อนี้ โดยอาศัยข้อสนเทศทั้งปวงที่ส่งมาให้ตนโดยหรือในนามของปัจเจกบุคคลและโดยรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

5. คณะกรรมการฯ ต้องไม่พิจารณาบรรดาคำร้องเรียนใดจากปัจเจกบุคคลตามข้อนี้ เว้นแต่จะแน่ใจแล้วว่า

(ก) เรื่องเดียวกันนี้มิได้ถูกตรวจสอบ หรือกำลังอยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบตามกระบวนการพิจารณาของการสืบสวนสอบสวน หรือกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศอื่นอยู่

(ข) ปัจเจกบุคคลดังกล่าวได้ใช้การเยียวยาภายในทั้งหมดที่มีอยู่จนถึงที่สุดแล้ว สิ่งนี้ไม่ถือว่าเป็นกฎเกณฑ์หากการใช้การเยียวยาเหล่านั้นยืดเยื้อออกไปนาน โดยไม่สมเหตุสมผล หรือไม่น่าจะทำให้เกิดการบรรเทาทุกข์อย่างมีประสิทธิภาพต่อผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการละเมิดอนุสัญญานี้

6. ให้คณะกรรมการฯ จัดประชุมลับเมื่อพิจารณาคำร้องเรียนทั้งปวงตามข้อนี้

7. ให้คณะกรรมการฯ ส่งข้อคิดเห็นทั้งปวงของตนไปให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องและปัจเจกบุคคลนั้น

8. บทบัญญัติของข้อนี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อรัฐภาคีของอนุสัญญาฯ จำนวนห้ารัฐได้ทำการประกาศตามวรรค 1 ของข้อนี้แล้ว ให้รัฐภาคีมอบคำประกาศทั้งปวงเหล่านั้นให้เลขาธิการสหประชาชาติเก็บรักษาไว้ โดยเลขาธิการฯ ต้องส่งสำเนาคำประกาศเหล่านั้นไปให้รัฐภาคีอื่นๆ คำประกาศนี้สามารถถูกเพิกถอนเมื่อไรก็ได้ โดยการแจ้งให้เลขาธิการฯ ทราบ การเพิกถอนเช่นว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาในเรื่องใดซึ่งเป็นเรื่องที่มีคำร้องเรียนที่ได้ส่งต่อออกไปตามข้อนี้แล้ว คำร้องเรียนเพิ่มเติมใดที่ทำโดยหรือในนามของปัจเจกบุคคลใดจะรับไว้หลังจากที่เลขาธิการฯ ได้รับการแจ้งการเพิกถอนคำประกาศนั้นแล้วมิได้ เว้นแต่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้อำนาจการประกาศใหม่

ข้อ 23

สมาชิกทั้งปวงของคณะกรรมการฯ และของคณะกรรมการปรึกษาประนีประนอมเฉพาะกิจที่อาจถูกแต่งตั้งขึ้นตามข้อ 21 วรรค 1 (จ) มีสิทธิที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก เอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติภารกิจให้สหประชาชาติ ตามที่กำหนดไว้ในหมวดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสหประชาชาติ

ข้อ 24

ให้คณะกรรมการฯ เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจกรรมของตนภายใต้อนุสัญญานี้ต่อรัฐภาคีทั้งปวงและสมัชชาสหประชาชาติ

ภาค 3

ข้อ 25

1. อนุสัญญานี้เปิดให้รัฐทุกรัฐลงนามได้
2. อนุสัญญานี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของการให้สัตยาบัน สัตยาบันสารทั้งปวงต้องมอบให้เลขาธิการสหประชาชาติเก็บรักษาไว้

ข้อ 26

อนุสัญญานี้เปิดให้รัฐทุกรัฐภาคยานุวัติได้ การภาคยานุวัติให้กระทำโดยการมอบภาคยานุวัติสารต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 27

1. อนุสัญญานี้เริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่สามสิบหลังจากวันที่มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยี่สิบต่อเลขาธิการสหประชาชาติ
2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้หรือภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญานี้หลังจากที่มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยี่สิบแล้ว อนุสัญญานี้จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่สามสิบหลังจากวันมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารของรัฐนั้น

ข้อ 28

1. รัฐแต่ละรัฐสามารถที่จะประกาศในขณะที่ยังคงนามหรือให้สัตยาบันอนุสัญญาหรือภาคยานุวัติการเข้าเป็นภาคี ว่าตนไม่รับอำนาจของคณะกรรมการฯ ที่บัญญัติไว้ในข้อ 20
2. รัฐภาคีใดที่ได้ตั้งข้อสงวนตามวรรค 1 ของข้อนี้มีสิทธิที่จะเพิกถอนข้อสงวนนี้เมื่อไรก็ได้โดยการแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 29

1. รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้รัฐใดสามารถที่จะเสนอข้อแก้ไขเพิ่มเติมและยื่นข้อเสนอขึ้นต่อเลขาธิการสหประชาชาติ ในทันทีที่ได้รับข้อเสนอเช่นว่า เลขาธิการสหประชาชาติต้องส่งข้อแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการเสนอนั้นให้แก่รัฐภาคีทั้งปวงพร้อมกับคำร้องขอให้รัฐภาคีเหล่านั้นแจ้งให้ตนทราบว่ารัฐภาคีเหล่านั้นสนับสนุนให้มีการประชุมรัฐภาคีทั้งปวงเพื่อพิจารณาและออกเสียงเกี่ยวกับข้อเสนอกับข้อแก้ไขเพิ่มเติมนั้นหรือไม่ ในกรณีที่อยู่ในสี่เดือนนับจากวันที่แจ้งข้อเสนอเช่นว่า ปรากฏว่า อย่างน้อยหนึ่งในสามของรัฐภาคีทั้งปวงสนับสนุนให้มีการประชุมเช่นว่า ให้เลขาธิการฯ จัดประชุมภายใต้ความอุปถัมภ์ของสหประชาชาติ ให้เลขาธิการฯ ส่งข้อแก้ไขเพิ่มเติมใดที่ได้รับการลงมติตกลงรับโดยคะแนนเสียงข้างมากรัฐภาคีทั้งปวงที่เข้าร่วมประชุมและออกเสียงไปให้รัฐภาคีทั้งปวง เพื่อการให้การยอมรับ
2. ข้อแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการลงมติตกลงรับตามวรรค 1 ของข้อนี้ จะเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อสองในสามของรัฐภาคีทั้งปวงแห่งอนุสัญญานี้ได้แจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติว่ารัฐภาคีเหล่านั้นได้ให้การยอมรับข้อแก้ไขเพิ่มเติมนั้นตามกระบวนการของรัฐธรรมนูญของรัฐเหล่านั้นแล้ว
3. เมื่อข้อแก้ไขเพิ่มเติมเหล่านั้นมีผลบังคับใช้แล้ว ข้อแก้ไขเพิ่มเติมนั้นจะมีผลผูกพันรัฐภาคีทั้งปวงที่ได้ยอมรับข้อแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ส่วนรัฐภาคีอื่นยังคงถูกผูกพัน โดยบทบัญญัติของอนุสัญญานี้และข้อแก้ไขเพิ่มเติมอื่นใดก่อนหน้านั้นที่รัฐภาคีเหล่านั้นได้ตกลงรับไว้แล้ว

ข้อ 30

1. ข้อพิพาทใดระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือกว่านั้นขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการใช้บังคับของอนุสัญญานี้ ที่ไม่สามารถระงับได้โดยการเจรจา ต้องมอบให้อนุสัญญาโตตุลาการวินิจฉัยชี้ขาดตามคำร้องขอของรัฐภาคีคู่พิพาทรัฐใดรัฐหนึ่ง หากภายในหกเดือนนับจากวันที่มีการร้องขอให้มีการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ คู่พิพาทยังไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องการจัดให้มีการวินิจฉัยชี้ขาดโดยอนุญาโตตุลาการ คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิที่จะส่งข้อพิพาทนั้นไปยังศาลยุติธรรมระหว่างประเทศตามคำร้องขอตามธรรมนูญของศาลฯ
2. รัฐแต่ละรัฐสามารถที่จะประกาศในขณะที่ยังคงนามหรือให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ หรือภาคยานุวัติการเข้าเป็นภาคี ว่าตนไม่ถือว่าตนถูกผูกพันโดยวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีอื่นๆ จะไม่ถูกผูกพันโดยวรรค 1 ของข้อนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐภาคีที่ได้ตั้งข้อสงวนเช่นว่าไว้
3. รัฐภาคีใดที่ได้ตั้งข้อสงวนตามวรรค 2 ของข้อนี้ไว้ มีสิทธิที่จะเพิกถอนข้อสงวนนี้เมื่อไรก็ได้ โดยการแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 31

1. รัฐภาคีรัฐใดรัฐหนึ่งสามารถที่จะบอกเลิกอนุสัญญานี้ได้โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อเลขาธิการสหประชาชาติ การบอกเลิกจะมีผลหลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับการแจ้งเช่นว่าแล้วหนึ่งปี
2. การบอกเลิกเช่นว่าจะไม่มีผลเป็นการปล่อยรัฐภาคีให้พ้นจากพันธกรณีของตนตามอนุสัญญานี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นกระทำการใดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่การบอกเลิกนั้นมีผล หรือการบอกเลิกนั้นจะไม่กระทบแต่อย่างใดต่อการพิจารณาที่ยังดำเนินอยู่ต่อไปในเรื่องใดที่ได้เริ่มการพิจารณาไปแล้วก่อนที่วันที่การบอกเลิกจะมีผล
3. หลังจากวันที่จะบอกเลิกของรัฐภาคีรัฐใดรัฐหนึ่งเริ่มมีผลแล้ว คณะกรรมการฯ ต้องไม่เริ่มการพิจารณาเรื่องใหม่ใดที่เกี่ยวกับรัฐนั้น

ข้อ 32

ให้เลขาธิการสหประชาชาติต้องให้รัฐภาคีทั้งปวงของสหประชาชาติและรัฐทั้งปวงที่ได้ลงนามในอนุสัญญานี้ หรือที่ได้ภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีทราบเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

- (ก) การลงนาม การให้สัตยาบันและการภาคยานุวัติทั้งปวงตามข้อ 25 และ ข้อ 26
- (ข) วันที่เริ่มมีผลบังคับใช้ของอนุสัญญานี้ตามข้อ 27 และวันที่เริ่มมีผลบังคับใช้ของข้อแก้ไขเพิ่มเติมใดตามข้อ 29
- (ค) การบอกเลิกทั้งปวงตามข้อ 31

ข้อ 33

1. ต้นฉบับของอนุสัญญานี้ ซึ่งตัวบทภาษาอาหรับ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย และภาษาสเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกัน ต้องมอบให้เลขาธิการสหประชาชาติเก็บรักษาไว้
2. เลขาธิการสหประชาชาติต้องส่งสำเนาที่ได้รับการรับรองแล้วของอนุสัญญานี้ให้แก่ทุกรัฐ

